

35 LET DRUŠTVA ZA CESTE SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

Društvo za ceste severovzhodne Slovenije je bilo ustanovljeno leta 1985 kot Društvo za ceste Maribor, sami temelji društvenega delovanja slovenskih cestnoprometnih strokovnjakov, na katerih je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja temeljila ustanovitev Društva za ceste Maribor, pa segajo v sredino 60. let prejšnjega stoletja. Začetki delovanja slovenske cestnoprometne stroke pa so bili vse prej kot lahki. Po koncu druge svetovne vojne so se cestnoprometni strokovnjaki v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja zbirali predvsem v Društvu inženirjev in tehnikov SR Slovenije. Samostojno slovensko Društvo za ceste SR Slovenije je bilo ustanovljeno šele 24. decembra 1965.

Društvo za ceste SRS je v tem obdobju aktivno sodelovalo s Cestnim skladom SRS in pozneje z Republiško skupnostjo za ceste. Njegovo delovanje je bilo usmerjeno k pripravi tehničnih predpisov, organiziranju izobraževalnih srečanj ter strokovnih ekskurzij, kar je omogočalo boljše načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje cest. Številne od teh strokovnih dogodkov je finančno podprla tudi Svetovna banka za obnovo in razvoj (IBRD), da bi cestnoprometne strokovnjake izobraževali in informirali o najnovejših tehničnih in tehnoloških dosežkih.

V tem obdobju so slovenski cestnoprometni strokovnjaki intenzivno sodelovali tudi s kolegi iz jugoslovanskega območja in tujine: Jugoslovansko društvo za ceste (Jugoslovensko društvo za puteve) oziroma Zveza društev za ceste Jugoslavije (Savez društava za puteve Jugoslavije), v kateri so sodelovala društva za ceste VIA-VITA iz posameznih republik.

Društvo za ceste SR Slovenije je zaradi različnih pogledov članstva konec 70. let prejšnjega stoletja prenehalo delovati. Leta 1981 je bilo na novo ustanovljeno društvo cestnoprometnih strokovnjakov z nazivom Društvo za ceste Ljubljana, Društvo za ceste Maribor pa štiri leta pozneje, torej 1985.

Ožji iniciativni odbor za ustanovitev društva je 17. februarja 1983 na podlagi podane vloge v skladu s tedanjimi predpisi o ustanavljanju društev pridobil pozitivno soglasje tedanje SZDL (Socialistične zveze delovnega ljudstva). Delo pri ustanavljanju društva je nato za več kot dve leti zastalo, po pričevanjih takratnih udeležencev zaradi burnega družbenega dogajanja in kopice operativnih obveznosti posameznih članov iniciativne-

ga odbora, ki pa se je v začetku leta 1985 le ponovno sestel in točno dve leti po prejemu soglasja k ustanovitvi društva, 18. februarja 1985, podal pisno vlogo za registracijo društva, v kateri je navedel tudi imena desetih ustanovnih članov. Ustanovni člani društva so bili: Janez Bojc, Stanislav Tominc, Veljko Gačič, Jasna Kajzer Resnik, Franc Krajncič, Bojan Pavlinič, Janez Andrej Žnidarič, Zdravko Katič, Ivan Martin Lipičnik in Radmilo Perunović.

Ustanovna skupščina društva je bila sklicana in izpeljana 12. junija 1985, predsednik predsedstva ustanovne skupščine društva pa je bil Vlado Breščak. Na podlagi dostavljenega zapisnika in prilog iz ustanovne skupščine društva je bila 26. decembra 1985 pri Skupščini občine Maribor izdana odločba o vpisu društva v register društev, potrjena pa so bila tudi pripravljena Pravila društva. Številni člani društva so se po njegovi ustanovitvi poleg svojih rednih delovnih obveznosti aktivno vključili v delovanje tako na nivoju republike kot tudi federacije.

Delovanje v jugoslovanskem prostoru je bilo prekinjeno z odhodom Slovenije iz skupne zvezne države ter njeno osamosvojitvijo leta 1991. Z ustanovitvijo nove države se je članstvo društva bolj ali manj aktivno vključilo v delo v slovenskem prostoru cestnoprometnega gospodarstva, ki je dobivalo zalet s pričetkom izgradnje slovenskega avtocestnega programa.

Po osamosvojitvi Slovenije sta društvi za ceste Ljubljana in Maribor 25. aprila 1991 ustanovili Družbo za raziskave v cestni in prometni stroki (DRC) po vzoru avstrijskega združenja FSV – *Österreichische Forschungsgesellschaft für Strassen und Verkehrswesen*, ki je pomembno prispeval k razvoju cestne in prometne stroke. V kasnejših letih pa so enakopravni družbeniki DRC postali še Društvo za ceste Primorske, ustanovljeno leta 1995 v Ajdovščini, Društvo za ceste Dolenjske, ustanovljeno leta 1996 v Novem mestu in Združenje asfalterjev Slovenije, ki je bilo ustanovljeno kot Društvo asfalterjev Slovenije aprila 1996 v Gornji Radgoni. Družba je v prvih mesecih po osamosvojitvi države s svojo vlogo krovne zveze civilnih društev s področja cest in prometa pomenila veliko spodbudo za nadaljnje delovanje slovenske cestnoprometne stroke. Njen temeljni cilj je bil pospeševanje ra-

zvoja znanstvenih in izobraževalnih dejavnosti ter prenos tehničnih znanj na področju razvoja cest, prometa in drugih prometnih dejavnosti na eni strani ter na drugi čim hitrejši prevzem evropskih in izdelava slovenskih tehničnih predpisov na področju načrtovanja in gradnje cestne infrastrukture ter opustitev jugoslovanskih standardov in predpisov, katerim so bile pred osamosvojitvijo podrejene vse dejavnosti pri načrtovanju, gradnji, vzdrževanju in upravljanju prometne infrastrukture.

Dogodki, ki so se v prvem desetletju nove države v slovenskem cestnoprometnem gospodarstvu izredno intenzivno in plodno dogajali tako v državi kot tudi na širšem območju severovzhodne Slovenije, so pokazali, da v tem prostoru stroka zelo potrebuje strokovno združenje, ki bi povezovalo in združevalo članstvo iz Štajerske, Pomurja in Koroške. Zato se je Društvo za ceste Maribor na redni letni skupščini članstva decembra 2008 preimenovalo v **DCM Društvo za ceste Severovzhodne Slovenije**. S tem je na simboličen način združilo članstvo z območja Celja, Koroške, Maribora, Podravja, Pomurja in Posavja.

V vseh obdobjih delovanja društva so bile njegove najpomembnejše društvene aktivnosti naslednje:

- organiziranje druženja in izobraževanja članstva in druge zainteresirane javnosti,
- seznanjanje članstva s pomembnimi novostmi na področjih cest in prometa,
- priprava strokovnih mnenj posameznih članov ali društva v celoti v okvirih reševanja realnih cestnoprometnih problemov in priprava različnih strateških dokumentov na nivoju države in lokalne samouprave, kar je potekalo z aktivnim sodelovanjem članov društva v posameznih organih in skupinah,
- razvijanje sodelovanja, tekmovanja, kreativnosti in razvoja na področju izgradnje cest in urejanja prometa,
- priprava okroglih miz, simpozijev, posvetov, predavanj in aktivnosti, povezanih s problematiko cest, okolja in cestnega prometa, ter sodelovanje pri organizaciji slovenskih strokovnih kongresov, srečanj in podobnih strokovnih dogodkov,
- organiziranje strokovnih ekskurzij,
- promoviranje tehniške in prometne kulture.

V vseh teh 35 letih delovanja je društvo štelo od 120 do 150 članic in članov. Redno društveno aktivnih je bilo od 10 do 15% članstva, preostali pa so sodelovali v različnih oblikah druženja članstva, spremljali delovanje društva, prejeli potrebne informacije o delovanju društva ter se udeleževali strokovnih posvetovanj, izobraževanj, ekskurzij, zborov članov in drugih aktivnosti društva.

Najpomembnejša dejavnost društva je vsakoletno organiziranje strokovnega posveta s področij gradenj cestne ali železniške infrastrukture, urejanja prometa in trajnostne mobilnosti ne samo v regiji, temveč v celotni državi in tudi zunaj nje. Udeležba na posvetih je vedno zadovoljiva, saj vedno presega 100 udeležencev, včasih pa tudi 150.

V letu 2020, ko smo v društvu zaznamovali 35 let delovanja, smo želeli organizirati strokovni posvet z naslovom »Sloven-

sko gradbeništvo pred izzivi izgradnje velikih prometnih infrastrukturnih projektov«. Žal se je zgodila epidemija kovida in smo bili primorani posvet prestaviti v leto 2021, kar nam je tudi uspelo – poročilo bo objavljeno v eni od naslednjih števil Gradbenega vestnika.

Da pa nas obletnica ne bi neopazno obšla, smo v društvu pripravili Zbornik o delovanju društva od leta 1985 do leta 2020. V njem smo v prvem delu na pregleden način prikazali delovanje našega društva od ustanovitve do danes, v drugem pa opisali najpomembnejše projekte inženirskih gradenj s področja prometa, ki so se v severovzhodni Sloveniji izvedli v preteklih 35 letih. Verjamem, da se bo marsikateri bralec »našel« v katerem od teh projektov, bodisi kot projektant, izvajalec, nadzornik, predstavnik investitorja ali upravnega organa oz. v kakšni drugi funkciji, povezani z opisno gradnjo.

Zbornik je objavljen na spletni strani društva www.dcm-svs.si.

Predsednik društva

Boris Stergar, univ. dipl. inž. grad.